

Dosarul nr. 2ra-350/22
2-20144657-01-2ra-04042022

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul central – I. Cotea
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul– I. Dănăilă, T. Berdilă, G. Vavrin

ÎNCHEIERE

11 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului depus de către Viorica Balacci, reprezentată de avocatul Vasile Șoitu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Viorica Balacci împotriva lui Gheorghe Balacci, persoană interesată Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea locului de trai al copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a copiilor în cuantum fix, permiterea perfectării actelor de stare civilă a altor state, ieșirea din țară fără acordul tatălui și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 decembrie 2021 a Curții de Apel Cahul, prin care s-a admis apelul depus de către Gheorghe Balacci, reprezentat de avocatul Eugen Grosu, s-a casat parțial hotărârea din 14 mai 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul central și în această parte s-a pronunțat o nouă hotărâre,

constată:

La data de 17 noiembrie 2020 Viorica Balacci a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gheorghe Balacci, persoana interesată Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Cahul, prin care a solicitat desfacerea căsătoriei, încheiate la XXXXX sub nr. XXX la Primăria Alexandru Ioan Cuza, r-nul Cahul; încasarea de la Gheorghe Balacci pensia de întreținere pentru copiii minori XXXXX, anul nașterii XXXXX și XXXXX, anul nașterii XXXXX, a câte 1200 lei lunar pentru fiecare copil până la atingerea majoratului; determinarea domiciliului copiilor XXXXX și XXXXXX cu mama lor Viorica Balacci (Radu); a dispune dreptul mamei Viorica Balacci (Radu) pentru a perfecta orice acte de stare civilă de identitate sau de călătorie pentru copiii XXXXX și XXXXX, inclusiv dreptul de a ieși peste hotarele țării cu copiii la loc de trai în străinătate, sau în alte scopuri, fără acordul pârâtului; acordarea dreptului mamei Viorica Balacci (Radu) de a cere și

obține cetățenia altui stat pentru copiii XXXXX și XXXXX fără acordul pârâtului; compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a menționat că a locuit cu pârâtul în concubinaj din anul 2010 până în anul 2014, când și-au oficializat relațiile, înregistrând căsătoria la 08 martie 2014. Din relație au doi copii XXXXX, anul nașterii XXXXX și XXXXX, anul nașterii XXXXX.

Pe parcursul anilor ca soți au locuit la casa părinților soțului în satul Alexandru Ioan Cuza, între timp ei au mai fost peste hotare la muncă împreună.

Pârâtul a fost și este mereu plecat la muncă peste hotare de unde revine o dată la jumătate de an pe perioade scurte până la 2 săptămâni. Reclamanta și ea a fost peste hotarele țării împreună cu pârâtul, însă mai puțin deoarece a născut în 2012 și a stat 3 ani acasă, apoi a născut în 2017 și nu a mai mers peste hotarele țării. Această distanțare între cei doi a și dus la răcirea relațiilor de căsnicie.

Din iunie 2020 în urma unor neînțelegeri cu socrii a decis să părăsească casa acestora unde a locuit ultimii 10 ani și să treacă cu traiul la fratele său. Reieșind din aceste relații, s-a hotărât definitiv să întrerupă relațiile familiale cu pârâtul, solicitând desfacerea căsătoriei pe cale judecătorească fără acordarea termenului de împăcare, fiindcă nu există un acord între părți privind desfacerea căsătoriei, acesta nici nu poate fi întocmit deoarece pârâtul este mereu plecat peste hotare.

Reclamanta Viorica Balacci a menționat că actualmente împreună cu copiii minori locuiește la fratele său și având în vedere personalitatea părinților, interesele minorilor, copiii locuind cu mama au condiții bune de trai și un climat psihologic confortabil unde beneficiază de o atitudine grijulie și responsabilă, deci în asemenea condiții determinarea domiciliului copiilor minori cu mama sa este un lucru firesc.

Deoarece, copiii cresc și au nevoie de resurse financiare suplimentare pentru a se dezvolta, aportul din partea lui Gheorghe Balacci la întreținerea copiilor s-a diminuat esențial, dacă anterior trimitea bani mai mulți, acum sumele sau micșorat și nu acoperă nevoile copiilor. Prim urmare, apare necesitatea încasării din contul pârâtului a unei pensii de întreținere pentru copii minori, care a fost estimată la suma de 1200 lei lunar pentru fiecare copil până la atingerea majoratului, astfel încât să fie asigurat un trai decent copiilor minori. Solicitarea de încasare a unei sume bănești fixe este motivată de faptul că reclamanta nu cunoaște dacă pârâtul este sau nu angajat la muncă.

Reclamanta a afirmat că, deși este destinată a satisface, în primul rând, nevoile alimentare ale copiilor, obligația legală de întreținere a copiilor, este mult mai complexă decât o simplă îndatorire alimentară, pentru că are menirea de a procura celui îndreptățit, resursele necesare împlinirii și a altor trebuințe, precum cele privind asigurarea unei instruiți corespunzătoare, a unei locuințe, a tratamentelor medicale. În asemenea condiții consideră că suma de 1200 lei lunar este rezonabilă pentru a acoperi proporțional cheltuielile de întreținere a unui copil.

Din cauza întreruperii relațiilor și a locuirii separate a foștilor soți în orașe/țări diferite, se va întâlni pe viitor cu greutăți birocratice sau alte impedimente la obținerea diferitor acte a copiilor, din ce cauză a solicitat ca instanța să dispună și asupra dreptului său de a perfecta și obține orice acte de stare civilă, de identitate și de călătorie pentru copii, fără acordul în scris al pârâtului.

Cât privește cerința cu privire la dispunerea ieșirii și intrării copiilor minori de pe teritoriul Republicii Moldova la loc permanent de trai în străinătate fără obținerea acordului tatălui copiilor, respectiv deoarece legea impune acordul ambilor părinți în cazul stabilirii domiciliului copiilor minori peste hotarele țării, acest capăt de cerere este motivat de indiferența pârâtului asupra soartei copiilor.

Reclamanta a susținut că, cererea privitor la dreptul mamei de a cere și obține cetățenia altui stat pentru copiii minori fără acordul pârâtului este motivată de faptul că: spre exemplu în cazul redobândirii cetățeniei române pentru copiii minori, potrivit Legii nr. 21 din 01 martie 1991 a cetățeniei române, în cazul depunerii actelor necesare pentru redobândirea cetățeniei române de către un copil minor, este necesar acordul ambilor părinți autentificat notarial, iar potrivit art. 9 din legea menționată, în cazul în care părinții nu cad de acord comun, instanța de judecată de la domiciliul copilului minor va decide asupra acordului.

Scopul redobândirii cetățeniei române sau dobândirii altei cetățenii a Uniunii Europene sau a altui stat de către copii se datorează facilităților oferite odată cu redobândirea cetățeniei, cum ar fi: dreptul de ședere pe un termen nelimitat în țările Uniunii Europene sau alte state, dreptul de a lucra și studia în cadrul Uniunii Europene sau alte state, dreptul de a beneficia de asistență medicală conform standardelor și legislației europene/alte state, alocații pentru copii, Cardul european de asigurări, etc.

Reclamanta a notat că cerința privind încasarea cheltuielilor de judecată este rațională dat fiind faptul că la depunerea cererii a achitat taxă de stat și serviciile juridice acordate de CA „Vasile Șoitu”, iar faptul că copiii până în prezent sunt la întreținerea ei impune încasarea cheltuielilor de judecată, ce le-a avut și le va avea în legătură cu acest proces, de la pârât.

Prin hotărârea din 14 mai 2021a Judecătoriei Cahul, sediul central s-a admis acțiunea înaintată de Viorica Balacci.

S-a dispus desfacerea căsătoriei înregistrată la data de XXXXX sub nr. XXX la Primăria satului Alexandru Ioan Cuza, raionul Cahul, între Gheorghe Balacci și Viorica Balacci (Radu).

S-a stabilit locul de trai al copiilor XXXXX, născut la XXXXX, și XXXXX, născută la XXXXX, cu mama lor Viorica Balacci.

S-a încasat de la Gheorghe Balacci în beneficiul Vioricăi Balacci pensie de întreținere a copiilor XXXXX în mărime de 1200 lei lunar și XXXXX în mărime de 900 lei lunar, începând cu data de 17 noiembrie 2020 până la atingerea de către copii a majoratului sau schimbarea stării materiale a păților.

S-a permis Vioricăi Balacci de a perfecta orice acte de stare civilă, de identitate sau de călătorie pentru copiii XXXXX și XXXXX, inclusiv dreptul de a ieși peste hotarele țării cu copiii la loc de trai în străinătate, sau în alte scopuri, fără acordul tatălui copiilor.

S-a acordat permisiunea Vioricăi Balacci de a solicita și obține cetățenia altui stat pentru copiii minori XXXXX și XXXXX, fără acordul tatălui copiilor minori.

S-a încasat de la Gheorghe Balacci în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 756 lei de la care reclamanta a fost scutită pentru înaintarea pretenției privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.

S-a încasat de la Gheorghe Balacci în beneficiul Vioricăi Balacci cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat și serviciile de asistență juridică parțial în sumă totală de 3350 lei.

Pornind de la prevederile art. 37 din Codul familiei instanța de fond a ajuns la concluzia că pretenția formulată de către Viorica Balacci cu privire la desfacerea căsătoriei încheiate cu Gheorghe Balacci este întemeiată, ori probele materiale atestă că familia există doar formal.

Reieșind din interesul superior al copiilor minori, precum și a actului de examinare a condițiilor locative ale Victoriei Balacci întocmit de Direcția Asistență Socială și Protecție Familiei Cahul nr. 16 din 13 ianuarie 2021, prin care se constată că condițiile de trai ai reclamantei sunt adecvate și corespund necesității membrilor familiei, instanța de fond a ajuns la concluzia că urmează a fi stabilit locul de trai al copiilor cu mama Viorica Balacci.

Corespunzător, pornind de la prevederile art. 74, art. 75 și art. 76 din Codul familiei și faptul că pârâtul Gheorghe Balacci nu este angajat oficial în câmpul muncii, prima instanță a dispus încasarea de la Gheorghe Balacci în folosul reclamantei pensia de întreținere a copilului XXXXX în sumă de 1200 lei lunar, iar pentru XXXXX în sumă de 900 lei lunar, fiind luate în considerație datele Biroului Național de Statistică.

De asemenea, în corespundere cu art. 4 din Legea nr. 273 din 09 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, art. 1 și art. 3 din Legea cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova nr. 269 din 09 noiembrie 1994, precum și de interesele minorilor și a părinților, atât a celor care doresc să plece din țară, cât și a celui ce rămâne, s-a ajuns la concluzia că pretenția reclamantei privind permiterea perfectării pachetului de documente necesare pentru ieșirea și permiterea ieșirii copiilor minori peste hotarele Republicii Moldova, precum și de a solicita și obține cetățenia altui stat pentru copiii minori fără acordul tatălui este întemeiată.

Subsecvent, deoarece s-au admis pretențiile reclamantei, corespunzător cheltuielile pentru judecarea cauzei s-a dispus de a fi încasate din contul pârâtului Gheorghe Balacci.

La 26 mai 2021 Gheorghe Balacci, reprezentat de avocatul Eugen Grosu, în termen, a depus apel nemotivat, ulterior, la data de 21 august 2022 apel motivat împotriva hotărârii din 14 mai 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul central, solicitând admiterea cererii de apel.

Prin decizia din 13 decembrie 2021 a Curții de Apel Cahul s-a admis apelul declarat de către Gheorghe Balacci, reprezentat de avocatul Eugen Grosu.

S-a casat parțial hotărârea din 14 mai 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul central, în partea pretenției cu privire la permisiunea perfectării actelor de stare civilă, de identitate, de călătorie pentru copiii minori, de emigrare la locul de trai în străinătate a copiilor minori fără acordul tatălui, de obținere a cetățeniei altui stat pentru copiii minori fără acordul tatălui.

În partea casată s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a respins capătul acțiunii depuse de către Viorica Balacci împotriva lui Gheorghe Balacci cu privire la permisiunea perfectării actelor de stare civilă, de identitate, de călătorie pentru copiii minori, de emigrare la locul de trai în străinătate a copiilor minori fără acordul

tatălui, de obținere a cetățeniei altui stat pentru copiii minori fără acordul tatălui ca fiind neîntemeiată.

În rest hotărârea din 14 mai 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul central s-a menținut.

În susținerea concluziei sale instanța de apel a reținut că părinții fiind cei care apără drepturile și interesele copiilor lor, în același timp fiind și reprezentanți legali ai copiilor, lipsește fundamentul juridic al cerințelor Vioricăi Balacci referitor la permisiunea de a perfecta orice acte de stare civilă, de identitate sau de călătorie pentru copii, inclusiv dreptul de a ieși peste hotarele țării cu copiii la loc de trai în străinătate sau în alte scopuri, fără acordul tatălui, or reclamanta în virtutea calității sale de părinte a copilului dispune de dreptul de a solicita organelor de stare civilă sau organului care duce evidența și documentarea populației Republicii Moldova eliberarea oricărui act de stare civilă, de identitate ori de călătorie pe numele copilului, fără a fi necesar acordul expres/scriș al lui Gheorghe Balacci.

Referitor la ieșirea și intrarea copiilor din/în Republica Moldova, normele legale stabilesc expres că minorii au dreptul de a ieși și de a intra în Republica Moldova numai însoțiți de unul dintre reprezentanții lor legali, respectiv, Viorica Balacci fără careva impedimente de ordin legal sau fără a fi necesar acordul tatălui Gheorghe Balacci poate traversa împreună cu minorii în direcția ieșire sau intrare de pe teritoriul Republicii Moldova, iar ultima nu a prezentat instanței de judecată probe care ar demonstra că apelantul Gheorghe Balacci ar fi refuzat ieșirea copiilor din țară.

În același context, instanța de apel a menționat, că potrivit art. 1 alin. (4) al Legii nr. 269 din 09 noiembrie 1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova, în cazul în care minorul pleacă să domicilieze în străinătate, este necesar consimțământul, exprimat prin declarație, al ambilor părinți, ale căror semnături se legalizează notarial, însă această prevedere legală nu este aplicabilă circumstanțelor cauzei, deoarece Viorica Balacci nu a invocat necesitatea stabilirii domiciliului copiilor în străinătate, iar apelantul Gheorghe Balacci ar fi refuzat exprimarea acordului autentificat notarial pentru stabilirea domiciliului copiilor în străinătate. La materialele dosarului Viorica Balacci nu a anexat probe care ar demonstra că a solicitat de la Gheorghe Balacci o declarație autentificată notarial în care să exprime consimțământul pentru stabilirea domiciliului copiilor în străinătate, iar acesta ar fi refuzat.

De asemenea, instanța de apel a considerat că este neîntemeiată pretenția Vioricăi Balacci referitor la acordarea permisiunii de a solicita și obține cetățenia altui stat pentru copii, fără acordul tatălui, or intimata nu a prezentat instanței de judecată acte confirmative că ar fi solicitat în numele copiilor săi, redobândirea cetățeniei României ori a altui stat, iar din motiv că legislația aceluși stat prevede în mod obligatoriu acordul ambilor părinți, însă Gheorghe Balacci refuză neîntemeiat eliberarea respectivului acord în modul stabilit de legislația statului străin.

La data de 09 martie 2022 Viorica Balacci, reprezentată de avocatul Vasile Șoitu, a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 13 decembrie 2021 a Curții de Apel Cahul, cu menținerea hotărârii din 14 mai 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul central. (f.d. 156-159)

În motivarea recursului recurenta a invocat că decizia instanței de apel este ilegală, deoarece au fost încălcate normele de drept material care guvernează speța în partea respingerii cererii privind permisiunea perfectării actelor de stare civilă, de identitate, de călătorie pentru copiii minori, de emigrare la locul de trai în străinătate a copiilor minori fără acordul tatălui, de obținere a cetățeniei altui stat pentru copiii minori fără acordul tatălui.

Reprezentantul reclamantei a indicat că Viorica Balacci are nevoie de obținerea cetățeniei române și/sau altă cetățenie pentru ea și copiii săi, de a avea dreptul legal de muncă pe teritoriul comunității europene, iar discuțiile verbale cu Gheorghe Balacci au reflectat un refuz categoric la semnarea unor declarații notariale în acest sens.

Reclamanta consideră că admiterea capătului de cerere privind acordarea dreptului mamei de a solicita cetățenia altui stat pentru copiii minori fără acordul lui Gheorghe Balacci și posibilitatea acestora de a emigra cu mama la locul de trai permanent peste hotarele țării este în interesele copiilor, cărora li s-a stabilit domiciliul cu mama.

În opinia reclamantei, cerința cu privire la acordarea dreptului mamei de a solicita cetățenia altui stat pentru copiii minori fără acordul pârâtului este legală, în condițiile existenței refuzului categoric al tatălui copiilor. Argumentele instanței de apel precum că nu s-a demonstrat dovada unei asemenea cereri sunt neîntemeiate, dat fiind faptul că o asemenea cerere către o oarecare autoritate de acordare a cetățeniei a altui stat în vederea obținerii cetățeniei străine pentru copiii minori nu este posibil de depus fără dovada acordului pârâtului.

În conformitate cu articolul 433 lit. a), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată a verificat dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecătii este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Completul constată că, în speță, cererea de recurs este îndreptată împotriva deciziei din 13 decembrie 2021 a Curții de Apel Cahul, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă. De asemenea, aceasta este depusă de către Viorica Balacci, reprezentată de avocatul Vasile Șoitu, care are calitatea procesuală de reclamantă și este îndreptățită să o conteste, nefiind depusă repetat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat decizia contestată la data de 13 decembrie 2021.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a fost expediată în adresa recurenteii Viorica Balacci și reprezentantului acesteia avocatul Vasile Șoitu la data de 31 ianuarie 2022 prin intermediul oficiului poștal, însă la materialele cauzei nu este dovada recepționării. (f.d. 154)

Astfel, recursul declarat la 09 martie 2022 de către Viorica Balacci, reprezentată de avocatul Vasile Șoitu, este în termen.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la articolul 440 din Codul de procedură civilă,

completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de către Viorica Balacci, reprezentată de avocatul Vasile Șoitu, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă, nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul de admisibilitate reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Viorica Balacci, reprezentată de avocatul Vasile Șoitu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa

cum formal invocă Viorica Balacci, reprezentată de avocatul Vasile Șoitu și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Viorica Balacci, reprezentată de avocatul Vasile Șoitu, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), 440 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Viorica Balacci, reprezentată de avocatul Vasile Șoitu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas